

Palestinako politikari errespetatuenetako bat da Heider Abdul Xafi. Palestinako Kontseilu Legegilerako (Parlamentua) hauteskundeetan (1996) bera

izan zen hautagai bozkatuena, independente gisa aurkeztu arren. Madrilgo eta Washingtingo konferentzietan ordezkari izan zen baina, Osloko akordioekin bat ez zetorrenez,

HEIDER ABDUL XAFI

PALESTINAKO KONTSEILU LEGEGILEKO KIDEA

jaio zen duela 78 urte eta Gazan bertan bizi da. EGUNKARIAK Ramalan (Zisjordanian) egin dio elkarrizketa, Palestinako Parlamentuaren egoitzan.

negoiazioak utzi egin zituen. Palestinaren Askapenerako Erakundearen (PAE) fundatzaileetako (1964) eta aurreneko zuzendaritzako kide izan zen. Gazan

«Israelen jarrera borrokarako gonbita da»

■ **Israelen eta palestinarren arteko bake prozesua izoztua dago aspaldian. Zeren ondorioz zaudete egoera honetan?**

Washingtingo negoziazioak hasi zirenean —ni ordezkari izan nintzen orduan—, asentamenduen hedatzea gera zezala eskatu genion Israeli. Nazio Batuen 242. ebazpenean oinarrituta egin genuen eskaera eta, gainera, lurralde okupatuaren behin betiko estatusa erabakiko duten negoziatioetan eragina izango lukeen aldaketarik ez egitea hitzartuta zegoen prozesuaren hasieran. Beraz, horren arabera Israelek geratu egin behar zituen asentamenduen hedatzeak, baina uko egin zioten, eta geldione bat izan zen elkarrizketen hasieran bertan.

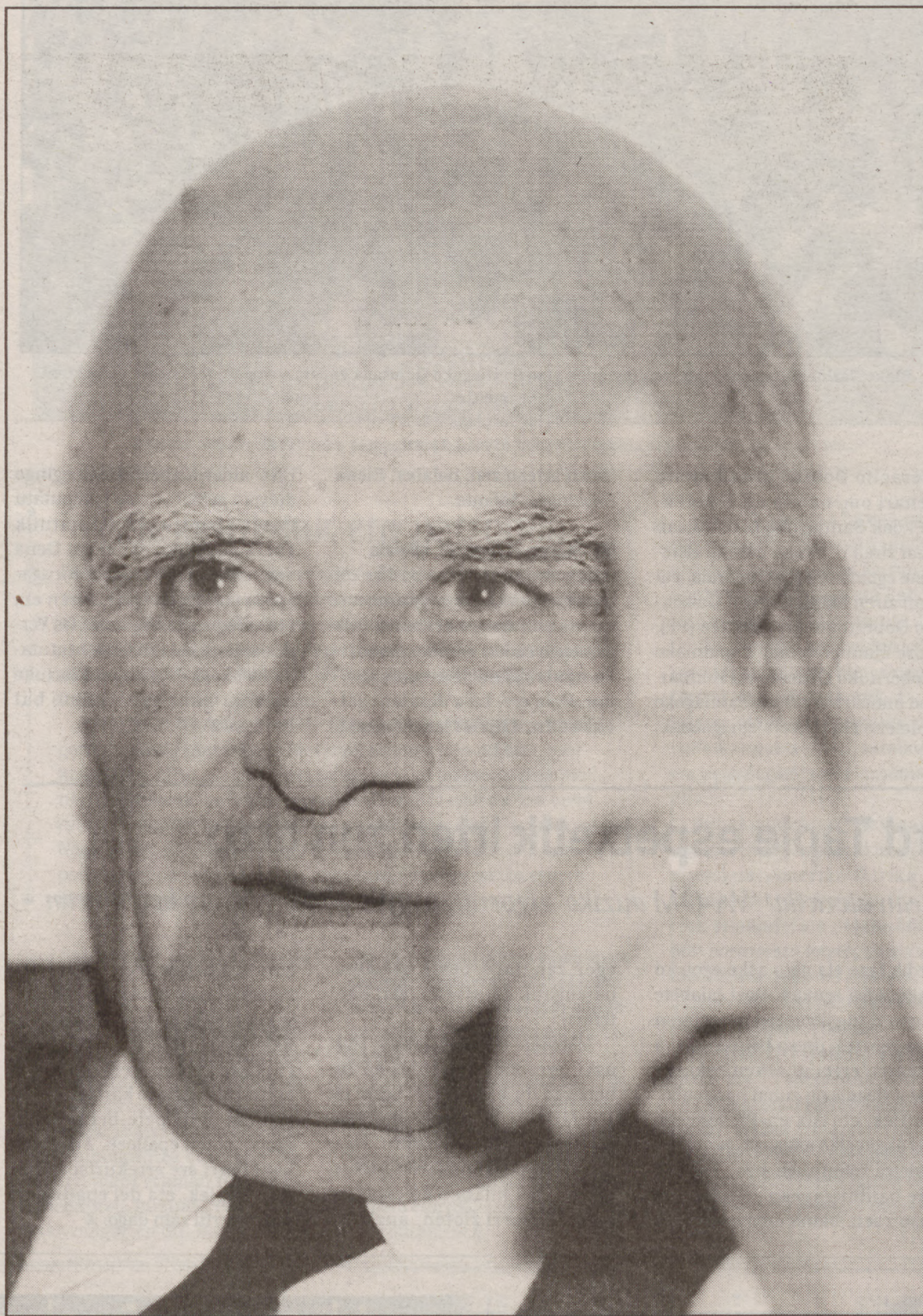
Gure lidergoari, Arafati, negoziatioekin jarraitzeak zentzurik ez zuela adierazi nion, bertan behera utzi behar genituela elkarrizketak, Israelek bakea nahi zuela pentsatuz eta esperoz eseri baikin negoziatio mahaian. Baina gure lidergo politikoa ez zetorren bat, ez zuen uste izan negoziatioak eten behar genituenik. Eta gero, ustekabe jakin genuen akordio bat lortu zela ezkutuko elkarrizketetan. Nik ez nuen negoziatio haien berririk.

■ **Delegazio burua zinen eta ez zenekien Osloko elkarrizketen buruzko ezer?**

Ez zidaten informazio hori eman. Ez nintzen horregatik haserretu, baina espero nuen lortutako hitzarmena, Osloko akordioa, ona izango zela. Baina irakurri nuenean, hitzarmena txarra zela jabetu nintzen, eta horixe esan nuen hasieran bertan. Akordioak hutsune asko ditu, baina larriena zera da, asentamenduen auziari ez diola aurre egiten.

Washingtingo sinatze ekitaldian akordioa izugarri ona zela esan zuten, bakerako bidea zabaldu zuela. Ospakizun lilurgarria. Ni harrituta nengoen, baina esan nuen: Ados, itxaron eta ikus dezagun. Baina gero, akordioak gauzatzeko negoziatioak hasi zirenean, Israelek zuku atera zion sinatze ekitaldian esan zen guztiari, eta asentamenduak hedatzen segitzeko babes gisa erabili zuten.

Orduan, nahiz eta ordurako negoziatioak utziak nituen, palestinaren gisa kezkatuta nengoelako, Arafatengana jo nuen eta esan: «Zer ari da gertatzen? Ez dut uste

Xafik Palestinar Aginte Nazionala sortzen lagundu zuen.

ARTXIBOKOA

jendeari dena ondo doala esaterik dagoenik, gure negoziatioei berrekin eta Israelek asentamenduak hedatzeari eutsi diotenean. Negoziatioak bertan behera utzi behar dituzu, behintzat sinatze ekitaldian emandako irudia zuzen dadin eta nazioarteko komunitateak jakin dezan benetan zer ari den gertatzen». Nazioarteko komunitateak bazekien zer gertatzen zen, baina gure adierazpena genuen, gure ohartarazi behar genuen Is-

«Ez daukat zerikusirik Osloko hitzarmenekin. Orduan oso argi esan nion prentsari akordioa txarra zela»

rael bake prozesuaren izpiritua bortxatzen ari zela.

Baina ez zen ezer gertatu. Bake prozesua abian zela esanez segitu zuten, zaindu beharreko prozesu sinesgarri bat zela eta abar. Beraz, gure lidergo politikoa ez zion asentamenduen politikari kontra egin. Horrela, Israelek bere jokaerari eutsi zion lurralde okupatuaren, bereziki Jerusalem inguruan, Hebron, Jordan haranean...

■ **Zer jarrera izan zenuen, zuek, Osloko akordioaren sinatze ekitaldian Washingtingon?**

Ez daukat zerikusirik Osloko hitzarmenekin. Ez nuen sinatu. Oso argi esan nion prentsari akordioa txarra zela. Orduan gutxi zeuden nirekin ados. Baina orain ikusten ari gara txarra zela akordioa.

■ **Israelek kokaguneak ezartzen segitzea Osloko akordioaren ondorio logikoa da, orduan?**

Neurri batean, bai. Baina Israelek, bere botere militarrean eta amerikarren sustenguan oinarriturik, bere bidea egingo zuen gure prozesuari baietz esan edo ezetz esan. Alegia, gure negoziatioak etenda ere, kokaguneak hedatzen jarraituko zuten. Baina negoziatioak bertan behera utzi behar genituen nazioarteko komunitateak jabe zedin gure egoera hau ez dugula onartzen. Baina negoziatioetan jarraitu izana eta bake prozesua aurrera doala esan izana Israelek bere probetxurako baliatu du. Eta, noski, nazioarteko komunitateak prozesuak aurrera egitea nahi du. Gure onartzen badugu, nola egingo du atzera nazioarteko komunitateak? Honen guztiaren ondorioz, orain egoera larri gauden.

■ **Oslo I akordioa sinatu zenetik lau urte joan dira eta Palestinar Aginte Nazionala eratu zenetik hiru urte. Lurralde autonomoetako egoerari buruzko balantze bat egingo zenuke?**

Galtzen joan gara etengabe. Lorpenik ez. Israel palestinaren gune populatuetatik erretiratu izana ez da lorpena. Israeldarrek, nolahi ere, erretiratu egin nahi zuten zonalde horietatik, nekatar zeuden palestinarek aurre egingen. Alde egiteko desiratzen zuten. Negoziatioak etengo bagenu ere, israeldar oso uzkur izango lirake Zisjordanian gune populatuak itzultzeko.

■ **Baina badirudi Israelek jarrera desberdina duela Gazari buruz eta Zisjordanian buruz.**

Bai, hori da gure ustea. Alegia, azken finean Gazan ez dutela interes handirik. Baina prezioa ordainarazi nahi digute. Israel gogobetetzen duen akordioa lortuz gero, Gaza utziko ligukete gure beste aldeetan —Jerusalem, Hebron eta abar— amore ematearen truke.

■ **Zisjordanian zazpi hiri nagusietatik erretiratu dira soldadu israeldarrek, baina Zisjordanian**